

mente. Det vil ogsaa være ret vanskeligt; thi de citerede Udtryk, som ganske vist ere gældende i Kirkeretten, men som ere gaaede saa godt som i Glemme, ere saa vanskelige at fortolke under moderne Forhold. *Vitterlige Kættere* — hvad er det? Af den ministerielle Skrivelse, der forleden Dag kom fra det høje Kultusministerium, var det ikke ganske let at blive klog paa, om det at fornægte et evigt Helvede er Kætteri eller ikke, paa den ene Side var det det, paa den anden Side var det det ikke. Dernæst er der et Udtryk som *Skørlevnere*. Hvad er en Skørlevner? Jeg ved ikke, om der findes nogen bestemt moderne juridisk Forklaring af dette Udtryk. Det kan være, at en Præst, særlig af den fanatiske Retning, som spiller saa stor en Rolle her hjemme, kan erklære en Mand for Skørlevner, der maaske ikke forbyrder sig særlig efter moderne, almindelig Opfattelse. Og *Aagerkarle!* Vi have ikke saa faa Aagerkarle, og vi have ikke saa faa Aagerkarle, der gaa til Alters. Jeg har ikke set noget Eksempel paa, at der er nægtet en Aagerkarl Ret til Alterets Sakramente. Hvad er for øvrigt en Aagerkarl? Hvilken Procent fastsætter, om man er Aagerkarl eller ikke? Efter gammeltestamentlig eller gammel kirkelig Opfattelse er enbver, der overhovedet tager Rente af Penge, Aagerkarl. Paa den Maade vilde alle, der klippe Kuponer, kunne stemples som Aagerkarle, og der vil kunne nægtes dem Adgang til Alterets Sakramente. *Skændegæster* kan der ogsaa nægtes Adgang. Nu er der sket det mærkelige i disse Dage, at en Forfatter, der nylig er gaaet over til Kristendommen, Dr. Schwanenflügel, har stemplet selve Vilhelm Beck som en Skændegæst. I sin Bog om Biskop Mynster karakteriserer han Vilhelm Beck saaledes: som Teolog et Nul, som Prædikant en Skændegæst. Ifølge Danske Lov vilde en Præst, der skulde tage Vilhelm Beck til Alters, være forpligtet til at udelukke ham, hvis han deler Biskop — nej Doktor Schwanenflügels Anskuelse (*Bermtsen*: Endnu er han ikke Biskop) ... nej, endnu er han det ikke, men han kan maaske blive det. Med Rette og heldigvis ere disse Bestemmelser gledne fuldstændig ud af den offentlige Bevidsthed, ja, man har haft Eksempler paa her i Kjøbenhavn, at Præster ikke blot ikke have nægtet vitterlige Horkarle Adgang til Alterets Sakramente, men man havde under den store Sædelighedsskandale Eksempler paa, at en Bordelværtinde vitterligt gik til Alters med sine Piger, uden at Præsten

skred ind derimod. I den Grad ere disse Bestemmelser gaaede i Glemme. De bruges ikke, og jeg siger, at det er meget godt, at de ikke bruges. Nu kommer den ærede Forslagsstiller med et Forslag, der nødvendigvis vil medføre, at disse gamle Bestemmelser graves op igen og blive gyldige, derom er der aldeles ingen Tvivl. Kirketugten er heldigvis gaaet saa godt som ud af Bevidstheden og ud af Tilværelsen. Nu kommer man her med et Forslag, der nægter Folk Stemmeret til Menighedsraadet, hvis Præsten nægter dem Adgang til Alterets Sakramente. Men saa er det klart, at der er den største Fare for, at Kirketugten genoplives, saa at denne gamle Ret, som Præsterne have ifølge Danske Lov, genoplives. Der er den største Fare for, at der bliver Valgkamp; det gælder for hvert Parti inden for Kirken om at have saa mange Stemmer, saa mange Vælgere paa sin Side som muligt. Vi have set fra politiske Valg, naar Bølgerne gik højt, hvordan det herskende Parti havde den største Lyst til at rense Valglisterne, stryge Folk, som havde nydt Fattighjælp o. s. v. — det blev sat systematisk i Scene. Og at kirkelige Valgkampe ville gaa højt, er der ingen Tvivl om, naar man mindes den Fanatisme, der vises af en vis Retning inden for Kirken, den Ufordragelighed over for andre Retninger, som gør sig gældende. Det er sikkert nok, at mellem de kirkelige Retninger har man set saadanne Ting, saadanne Argumenter blive gjort gældende og saadanne Midler tagne i Tjeneste, for at den ene Præst kunde komme til at fælde den anden, at man heller ikke kan være sikker paa, at der ikke vil blive gjort alt, hvad man formaar, for at rense Valglisten og indrette Valgkorpset saaledes, at en bestemt Retning er sikkert paa at sejre. Tænk, hvad der saa kan følge deraf! Hvordan Præsten kan nægte Adgang til Alterets Sakramente og dermed slette Folk af Valglisten og sikre sin Retning Sejr ved Valget. Man vil sige: Folk har jo den Udvej, at de kunne lade være at gaa til Alters. Ja, det er en mærkelig Modsigelse i Lovforslaget, thi det er vel Meningen, at denne Bestemmelse i § 4 skulde være kirkelig betryggende, saa at det kun blev kirkelig interesserede Folk, der fik Valgret. Jeg mener nu ikke, at man har Ret til at søge en saadan Betyggelse. Jeg mener, at alle Folkekirkens Medlemmer har Ret til at tale med om, hvordan den danske Folkekirke, skal styres. Men dertil kommer, at den Indvending, at Folk jo kunne lade være at gaa til